

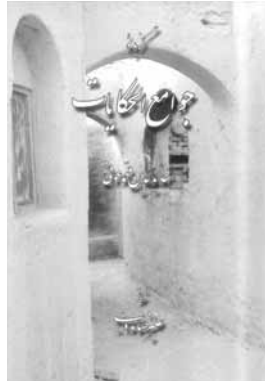

ناگسبالی قاضی چند رسا

آورد و آنکه در عهد قاضی بود و پسری داشت جوان عالم و متقی از اتفاق آن جوان وقت رسید و در وفات و بسخت و جع بسیار سیکرد و بیسج نوع صبر و سکون دل و جان بیگرفت و نیز مجلس سخن نشست و کارهای مسلمانان را میگردانید و در آن وقت قاضی مسلمان را سواد میخواند و هر چه پرسید که از او میپرسید جواب فرمایید گفت پرس آنچه خواهی ترا گفت چند سال است تا تو قاضی گفت چنانچه سال گفت که تو پیا و خویش نرسد نزدیک کی از تو ام و او نیز دیکه نیاید و حکم را گردون نهد تو روا داری گفت که گفت ای قاضی از فریدگار تر از من زدی و او بود و حکم خویش بروی نافه کرد و اینده چه از قضای او رضای من سخن است بیست و هفت مجلس حکم نشست و صبر و سکون یافت

خشم شام و جواب خادم

آورد و آنکه در عهد ملک برکی از خدمت خود کرد و در آن چهار پیش از آنکه بود و در مقام اقدار و ستفاز سخنان خوب میخواست و در ستفاز صرخه سخنان پندیر سپرد و در آن شب با یک بروی زد و گفت بنور سخن میگوئی و در وقت عقوبت من ایستاد و فصاحت عرضی کنی گفت ای امیر این مردم که بسنگان آب است از فریدگار میزند باید که در وقت کرامت بر کن

خوشنویسی جوامع الحکایات

گزیده جوامع الحکایات

سیدالدین محمد عوفی

نشر اندیشه کامیاب

خط استاد علیرضا مددی

مقدمه استاد کیخسرو خروش،

۱۰۹ صفحه کتابت + ۲ صفحه مقدمه،

قطع وزیری با شمارگان ۲۰۰۰ نسخه

صفحات کتاب جوامع الحکایات با کتابت ۱۴ سطری تنظیم شده و مقدمه‌ی کوتاه استاد کیخسرو خروش چهره‌ی ماندگار هنر خوشنویسی را که با خط تحریری نگارش شده در صفحه‌ی آغازین خود دارد. استاد خروش در این اثر یکی از شاگردان مورد علاقه خود یعنی علیرضا مددی را از بُعد معنوی مورد توجه قرار داده و آورده است که وی «با الهام از خطوط زیبای پیش کسوتان خوشنویسی دست به کتابت جوامع الحکایات زده است که الحق به خوبی از عهده‌ی انجام کار برآمده» که این اظهار نظر استاد اولین سوال را پیش روی مخاطب اهل تأمل قرار می‌دهد که مراد ایشان از پیش کسوتان خوشنویسی چه کسانی بوده؟ زیرا کتابت جناب علیرضا مددی بیش از هر کس ریزنویسی و کتابت خود استاد خروش را تداعی می‌کند و این نکته از آن جهت است که مددی یکی از شاگردان نخستین ایشان است که در سال‌های پایانی دهه‌ی پنجاه پس از بهره‌گیری از تعلیمات استاد حسین میرخانی به کلاس استاد خروش راه یافته و از همان اوایل، قلم تخصصی خود را قلم کتابت قرار داده و مشابه‌نویسی و الهام و ظهور خط استاد خروش در آثار ایشان از نزدیکی روحی و روانی این دو بزرگوار خبر می‌دهد که نمود عینی و مصداق مشخص آن در کتابت جوامع الحکایات تجلی یافته است.

بی دلیل نیست کتابت پاکیزه گزیده جوامع الحکایات خوانندگان آشنا را به یاد کتابت استاد خروش در سفرنامه ناصر خسرو قبادیانی (منتشر شده در سال ۱۳۶۱) می‌اندازد به

طوری که از حیث فرم ظاهری و اندازهای سطور و تعداد سطر و فضای کلی، نزدیکی قابل توجهی بین این دو اثر وجود دارد و از حیث کالبدی و نحوه‌ی آرایش صفحه و انتخاب قلم عنوان و سطر طابق النعل بالنعل منبع الهام و الگوی علیرضا مددی، کتابت زیبای ناصر خسرو توسط استاد خروش بوده که با یک فاصله ربع قرن اجرا و چاپ شده است. بدون شک مددی برای مدل سازی از کار استاد خویش به دنبال متن ادبی مناسبی بوده که این مشابهت را فراهم سازد و گزیده جوامع الحکایات که مشمول بر حکایات بوده و دارای ابیات کمی در متن می‌باشد، این فرصت را برای وی فراهم کرده که خط خویش را در آینه اثر استاد خود به نمایش گذارد.

اساس خط مددی ملهم از خط استاد سیدحسین میرخانی (۱۲۶۱-۱۲۸۶ ه. ش) ریشه گرفته و با شاگردی شیوه شیرین و کتابت خوش نگار استاد خروش راه کمال یافته و امروزه این کتابت زیبا امانتداری وزین برای خط استاد خروش به شمار می‌رود. کتابت مددی با پیش روی داشتن خط استادش کتابتی بی تکلف، نرم و بامزه است که با آرایم حروف و کلمات در یک چیدمان هندسی به حرکت در می‌آیند و نظم درونی آنها از یک هم‌نشینی مسالمت آمیز خبر می‌دهد.

هر سطر در انتهای خود اوج می‌گیرد و با فرانهادن دایره یا حرفی بسته می‌شود و در آغاز سطر بعدی این راه از نو آغاز می‌شود. بیننده با حرکت دادن چشم خویش در سطر یا در اواسط آن به کشیده‌ای می‌رسد و استراحتگاه موقتی را تجربه می‌کند. امتیاز کتابت مددی یکدستی و انسجام آن در این یکصد و ده صفحه است که باعث می‌شود کتابت او را در ردیف کتاب‌های فنی این روزگار به حساب آوریم. خوشبختانه در تناسب بین قلم عنوان حکایات و متن، تداخلی وجود ندارد و از این حیث نیز این همخوانی و ارتباط بین متن و عنوان به خوبی برقرار شده است. باید افسوس خورد که چرا مددی کم می‌نویسد یا اگر می‌نویسد چرا کم چاپ می‌کند و تا آنجایی که نگارنده آگاه است ایشان آثار چاپ نشده‌ای از جمله کتابت سیاه مشق‌های هوشنگ ابتهاج، رباعیات خیام و دیوان حافظ را در کارنامه خود دارد اما در کنار داشتن اینها او چیز دیگری نیز دارد که همان وسواس هنری است و تاکنون به چاپ آثار خود روی نیاورده است. اگر امروز شاهد چاپ کتاب گزیده جوامع الحکایات با مقدمه استاد خروش هستیم باید خط آن را سندی روشن و پروضوح برای جایگاه استادی ایشان به‌ویژه در کتابت به شمار آوریم. هر چند امیدواریم مددی با ظرفیت بالایی که در انگشتان ظریف نگارش وجود دارد به این کم‌نویسی‌ها بسنده نکند زیرا این اثر که اگر امضای آن را برداریم - کتابت استاد خروش را تداعی می‌کند- در نظیره نویسی، مددی را در جایگاهی قرار می‌دهد که باید دیرپا زود از این جایگاه عبور کند و از مرحله‌ی تقلید به وادی تحقیق برسد تا بخشی از من واقعی او در عرصه‌ی نظام هندسی خوشنویسی وی طلوع نماید. و این کار میسر نیست الا با کار و عرضه و چشم داشتن به نقد و نظر و بالاخره کنکاش و اصلاح و در نهایت به ثمر رسیدن در این عرصه مستلزم کوشش سترگ و عزمی بزرگ است که برای او آرزو مندیم.